

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Isagoge Ad Amorem Divinvm

Pennequin, Pierre

Antverpiae, 1661

§. 1. De Confeßione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47132](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47132)

CAPUT XVI.

Quomodo Amor sanctus confessionem peccatorum, & de illis contritionem, ac emendationis propositum dirigat.

§. I.

De Confessione.

I. Amor do-
cet pecca-
ta sæpè
confiteri.

Puellarum ea est indoles, ut munditiem, & formæ gratiam affectent, & si quid speculo iudice contrà deprehendant, continuo diligenter abstergant. Ad eundem modum amans Deum anima, ubi aliquid in se, quod oculos divinæ Majestatis offendat, per examen advertit, ad balneum pœnitentiæ, & si opportunitas detur, ad confessionis lavacrum festinanter accurrit, ubi sanguine Christi abluta, oculis ejus gratiosior appareat. S. P. N. Ignatius, quod ad consilium de alterius correctione tres evocasset cum duo sufficere potuissent, hanc delicti manifestationem pluribus quam res exigeret, culpâ non vacare arbitratus, è vestigio pœnitentiæ Sacramento eam ablueri conatus est. S. Catharinam S. Brigittæ filiam virginem simul & vi-

duam, diebus singulis semel, aut etiam pluries hoc Sacramentum usurpare legimus, ita minimum etiam nævum, qui sponsi oculos offenderet, ferre non poterat. Idem acerbabat B. Franciscus Borgia, idem complures alij: quo in genere mirabilis fuit B. Joannis de Sahagura sollicitudo, qui eo momento, quo levem culpam contraxerat, si in claustrum Religiosum aliquem obvium haberet, ad ejus pedes abjiciebat se, & pectus fundens veniam, absolutionemque delicti postulabat. Laudat B. Jordanis de Saxonia Augustinianorum Generalis in sua historia Henricum de Urimaria virum sanctitate & doctrinâ conspicuû, qui quotidie antequam Sacris operaretur, confessione animum eluebat, quod, ut ait, nosset, non tantum maculas hoc lavacro detergi; sed virtutum etiam robur accrescere, & contra iteratos in eadem peccata lapsus gratiam in tempore subministrari.

Addebat etiam virtutum studium professis, & in suas actiones invigilantibus quotidianæ confessionis non deesse materiam vel eam legendo Officio subrepsit aliqua mentis evagatio, & in ea cohibenda minor quam par sit diligentia, cōsentio, vel nonnulla per oscitantium temporis jactura, vel cogitationum quarundam vanitas & inanitas, verbum aliquod

quod otiosum, iudicium aut suspicio temerè admittenda, nimium hominibus placendi studium, displicendi metus, in cibum potumve nimia effusio, & similia, quæ omnia à viris integritatem morum, vitæque innocentiam sectantibus, quamdiu in hoc corpore corruptibili detinentur, ægrè vitari simul posse vir ille sanctissimus sui que instituti lumen B. Jordanis existimabat. Atque hæc etsi verissima esse videantur, & ab ipsa experientia testimoniū accipiunt, meritò tamen in dubium vocari potest, an promiscuè suadenda sit Sacrum facturis, aut ad sacrum mensam accessuris quotidiana apud Sacerdotem sui in confessione auriculari accusatio.

3. In Ecclesiæ incunabulis, cum omnes qui sacrificio Missæ intererant, ad sacram synaxim accederent, nemo sibi persuadebit omnes antè ad pedes Sacerdotum confitendi gratiā accidisse, præsertim in tanta Presbyterorum istis temporibus raritate.

S. Augustinus, cum de leviorum defectuum remissione agit ad populum, non illum ad Sacerdotum remittit subsellia, sed ad sextam orationis Dominicæ petitionem, quæ nobis debita remitti, sicut aliis dimittimus, à salutis nostræ auctore postulamus: nec desunt graves Theologi, qui

aquæ benedictæ, & Confiteor, & eleemosynæ eandem vim à Deo concessam existiment, si cum penititudine & detestatione peccati ex amore Dei, aut saltem motivo supernaturali conjungantur.

S. Bernardum virum sanctissimum si audimus, & imitatione dignum arbitramur, non ille quotidianorum lapsuum maculas quotidianâ confessione ad Sacerdotis pedes prostratus abluebat; sed ubi de suis defectibus apud suos conquestus est, modum quo illis medebatur, affert, dicens: *Iesu bone, quos fasciculos sarmentorum ex eis, in tuo quotidie Sacrificio ustio cordis mei te teste absumis?*

Novi, inquit B. Henricus Suso, hominem, qui hunc servabat morem, ut si ex humana fragilitate culpam penam dignam admisisset, lotricem sedulam imitaretur, & sicut hæc vestes lineas prius smigmate loras, ad mundas deinde adducit aquas, iisq; sordes omnes profus eluit, ita ille in sanguine Christi pro subsidio reorum ineffabili amore profusi se abluebat, perinde ut solent parvuli in calidis lavari balneis.

Jam si Joannem Gersonem Parisiensem Cancellariū in utriusque Theologiæ placitis discutendis diu diligenterque versatum consulendum super confessionis frequentia censemus, nobis ille respondebit: primò eum, qui cre-

In Cant.
30. in vita
c. 42.

4.
Sed in
Christi
Sanguine.

P. 2. de
cogn. ve-
nial. &
mortal.

¶
Nisi tamē
fructum
advertas,

brò confiteretur velut ex consue-
tudine, adeoque exiguo cum fru-
ctu, operæ pretium facturum, si
aliquo tempore consuetudinem
illam abrumpat, & confessionem
omittat; sin verò ex illa frequen-
tia fructum se capere deprehen-
dit, in instituto perseveret. Se-
cundò, neminem de sua in exa-
minandis defectibus illque con-
fitendis diligentia præsumere o-
portere, ut omnes prorsus abra-
sos, ablutos, deletosque arbitretur:
cum ad id anxie eniti, sit sine
fructu se cruciare, cum interdum
nonnulli defectus etiam inter
confitendum admittantur, ac
propterea ad similes pulvisculos
abstergendos Deum nobis alia
reliquisse subsidia, ut orationem
Dominicam, pectoris tunctiones,
& alia.

In nonnullis Ordinum Reli-
giosorum institutis hebdomanæ
dumtaxat confessiones præscri-
buntur, in aliis binæ per hebdo-
madam, in plerisque arbitrarie.

6.
Confes-
siones
quales esse
oporteat,

Unum hinc Amoris sancti clien-
tes moneo, ut confessiones bre-
ves, accuratas, dilucidas, alienis
narratiunculis expertes instituât,
nec tam sibi facere satis, quam
Deo, Judici supremo, & defectuū
censori veniæque largitori stu-
deant non se examinando discri-
cient, nec accusando molestis an-
xietatibus implicent, non verbo-
rum multiplicatione & confessa-

rio, & adstantibus molestiam
creent, atque in similibus novos
defectus, aliis fortè graviores ad-
mittant, qui novâ accusatione, &
detestatione egeant. Beatam An-
gelam de Foligny imitentur, quæ
clarâ defectuum confessione, bre-
vique & continuis permixta la-
chrymis confessarios suos dulci
pietatis & compunctionis sensu
perfundebat: imitentur & ali-
quos è Societatis nostræ Religio-
sis, qui brevem defectuum se-
riem, sed multarum lachrymarum
pertexebant: prius cum beata
Veronica Bisnacensi à Christo
pro cognoscendis delictis lumen,
atque subsidium postulent, quæ
ab illo de eorum numero circum-
stantiisque & modo ea declaran-
di instruebatur.

Accede quisquis es cum pu-
dore verecundiaque; quæ reum de-
cet, ad tribunal, in quo Christus
præsider, & non tam homini,
quàm ipsi te supplicem, & pudore.
horroreque perfusum sistit, qui
secundum Augustinum non est
aliud, quàm perturbatio quadam
(non turbulenta, sed pacifica) ani-
mi respicientis peccata sua, respectio-
ne perhorrescentis, horrore erubescen-
tis, erubescentiâ corrigentis.

Exinde caue ne inter confi-
tendum (quod S. Bonaventura
monet) peccatum aliquod ver-
bis ad confusionem minuendam
quæsitis decolores; & Deo glo-
riæ

ria partem inde adimas; ut enim S. Bernardus ait, quod minor reputatur culpa, eo minus gloria indultoris: sed potius S. Gregorij Nazianzeni consilium sequere, & peccatum velut serpentem ex antro & tenebris in apertam lucem educatum, ut ejus turpitudine magis intuentium oculis pateat, velut in triumphum circumfer.

Junge pudori dolorem de Deo offenso, quam potes maximum, qui te compellat, ut ait Tertullianus, *ingemiscere, lachrymari, mugire ad Dominum*; & ne hoc ad solos enormium criminum reos pertinere putes, vide quid fecerit B. Rogerius ex Ordine S. Francisci vir sanctissimus, qui ita oculos continebat, ut nullam foeminam, sed ne matrem quidem aspiceret; ita linguam, ut ne verbum quidem otiosum proferret; ita cogitationes, ut ne minimam quidem aut incontinentiam, aut vanam gloriam admitteret; ita in ciborum usu, potumque appetentiam, ut ad singulos bolos mentem ad Deum elevarer; ita denique modicam peccati venialis labeculam perhorrescebat, ut solet aliis lethale crimen horrore esse: hic tamen vir tantae integritatis, & innocentiae, pluries per diem cum gemitu planctuque sacramentali confessione animam expiabat.

B. Maria Ogniacensis heroicorum virtutum foemina, tantis

suspiriis, lamentationibusque dum se in Sacramento poenitentiae accusaret, aures & pectus Confessarii implebat, ut commiserationem excitaret. Convenit similibus sanctis Augustini dictum: *Qui In Psal. habet bonum olfactum anima, sentit quomodo puteant peccata.*

Jam videamus, quomodo amans Deum anima, ob Deum a se offensum contra seipsam inardescat, & quam acerbis Amore sancto instigante de se poenas repetat. Hujusmodi homo, plenus scilicet timore, dolore & pudore, nihil, inquit S. Bernardus, *Serm. 5. de dissimulat; sed dijudicat, sed aggravat, sed exaggerat universa, non sibi parcat, durus iudex in semetipsum: utilis quidem exacerbatio, & digna miseratione crudelitas, facile sibi divinam concilians gratiam, dum pro Deo mens amulatur contra seipsam.*

Plena sunt similibus exemplis Sanctorum res gestae, eorum jejunia, flagellationes, cilicia, humi-cubationes, aliaque quamplurimae in corpus proprium excogitatae crudelitates id loquuntur. Non de Guilielmis, Jacobis, aliisque enormium seclerum reis sermo mihi est; sed de illis, qui levem Dei offensam ingentibus poenis sunt prosecuti. Occurrit mihi ante alios S. Eusebius Syrus Abbas, qui cum Ammiano illo admirabili supra petram confidens altero de codice Evangelij

Fff gelij

gelij legente, ipse animo distractus in rusticos in subjecto campo terram colentes oculos defixit, de qua hac levi culpa ab Ammiano monitus, ita contra se exarsit, ut totos deinde annos quadraginta, nec campum illum, nec caelum ipsum aspexerit, sed catena ferrea incurvatus semper illos tenuerit in terram defixos.

Theodor.
l. 9 c. 4.
Bolland.
ad 27. Feb.

S. Fintanum Hibernum aliter Munnum appellatum, cum de aliquo factu & nimis acerba defectuum in aliis reprehensione ab Angelo monitus esset, vitium illud culpamque tanto ardore est persecutus, ut lepram à Deo petierit, & impetrarit, quam tantâ patientiâ septem annos sustinuit, ut eum è vermibus, quibus seatebat, aliquis decideret, illum in locum suum reponeret, ut tantò amplius pro delicti expiatione pateretur. Nihil dico de S. Saba, S. Wistanq, & aliis, qui propter non satis coercitam cibi alicujus appetentiam ejus gustum toto sibi vitæ decursu interdixerunt.

IO.
Pœnarum
metu, qui-
bus olim
Deuser-
rantes pu-
nivit.

Nolim quidem tantos te contra temetipsum animos sumere, sed vide tamen ne tibi nimium parcas, & ut ait S. Augustinus, *ne thesaurus tuus in ira inveniatur, & ne quod ponis quotidie per modicum, postea massam inventurus sis: minutatim ponis; sed cumulum invenies.* Vide quàm levis offensas Deus atrociter castigat. Veniat

tibi in mentē lepra sororis Moysis ob inconsideratam murmurationem inflicta; veniant tor Bethsaimitarum millia propter curiosum Arcæ conspectum subitâ morte deleta; veniat Ozæ luctuosa mors ob negligentiam & temeritatem, & Propheta ob levem inobedientiam à leone funeratus: Veniant Sapphira & Ananiae autē pedes Apostoli ob mendacium formidabiles exitus, Simeonis Stylitæ ob nimis præcipitem dæmonis in Angelum transformati sermonibus præstitum assensum, grave in femore vulnus inustum; Francisca Romanæ ob vana colloquia ab Angelo impactus colaphus, & inde disce, quantum pœnarum ob tantam delictorum tuorum congeriem à Deo expectare debeas, si voluntariâ tui castigatione, ejus vindicem manum non præverris. Ecce socius S. Vincentij Ferrariensis, quoddam Regem Arragonum id instanter postulante ad cubiculum viri sancti, quem audierat inter orandum luce circumfundi, ipso id ignorante admisisset, septem annis febri ardentissimâ punitur, & tu ob alios longè graviores, & numerosiores lapsus te ab omni justitiæ divinæ animadversione immunem fore existimas? S. Brigitam monet Deus, ut vel minimos defectus pœnâ aliquâ castiget, idque inquit,

In Ps. 58.

quit, quia esse amem, nihil tamen impunitum prætermittere possum; idcirco punias te, aut puniam ego. Id ipsum valde mortaliū mentibus imprimere conatur S. Augustinus. *Omnis, inquit, iniquitas parva, magnaue sit, puniatur necesse est, aut ab ipso homine penitente, aut à Deo vindicante: profus aut punis, aut punis: vis non puniat, puni tu: nam & illud fecisti, quod impunitum esse non possit.* Hanc eandem veritatem tanquam divinæ Justitiæ argumentum præcipuum in sua illa super, *Ecce nos*, declamatione, exaggerat S. Bernard. optans ab unoquoque nostrum bene apprehendi: *Nullum scilicet bonum apud Deum esse irremuneratum, nec aliquod malum impunitum, & sicut nec capillum de capite, ita nec momentum de tempore perituum.*

II. Exemplo hortulani hortum excolentis.

Ex quo efficitur; hominem Dei amantem non tantum displicentiā aliquā, sed odio plusquam vatiniāno contra sua peccata, eorumque punitionem ferri. Vides aliquem hortulanum ægrè quidem pati hortulum suum malè compositum, herbis inutilibus refertum, sepes, arcolas, arbores, culturam exigere advertit, & quidem hoc ei displicet; sed manum non admovet: alterum verò, qui verè hortuli sui instaurationem & pulchritudinem amat, continuo in his ordinandis & istis elevandis omni diligentia incumbit

re: in illo est aliquid displicentiæ, in hoc odium. Cùm S. Augustinus, S. Chrysostomus, S. Thomas, & Seneca ad virtutis consecutionem, vitiiq; extirpationem, unum *Velle* requiri dicunt: exigunt *Velle*, quod imperet, & exequatur; quod animosè aggrediat, & constanter prosequatur, & perseveranter feliciterque finiat. Hortor ego te ad illud *Velle* generosum in tuis defectibus puniendis, memor Tertulliani pronuntiati: *In quantum non peperceris tibi, Deus tibi parcat: sed paulò distinctius de contritione, & emendatione nobis agendum.*

De peccatis.

§. 2.

De Contritione.

Contritio est Amoris sancti Soboles; ut enim Amor omne bonum amato vult, ita ab illo omne malum propulsare nititur, & cùm illud accidit, dolet; si id suā culpā evenerit, mœrore doloreque conteritur atque conficitur, & remedium adferre, ac restaurare damnū, & cum amico redire in gratiam omni contentione enitatur. Ita fit ut anima per peccatum Dei Majestatem violatam, bonitatem contemptui habitam, sanctitatem turpiter fœdatam bene apprehendit, &

III. Contritio est Amoris sancti filia.

Fff 2

hæc